

Гринчик Г.О.

студентка ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Розвиток малого бізнесу в Україні здійснюється в несприятливому економічному та політичному середовищі.

Аналіз діяльності суб'єктів малого бізнесу свідчить, що кількість малих підприємств за п'ять років (2010–2015 рр.) мала тенденцію до скорочення, за винятком 2013 року. А в 2013 році їх кількість збільшилася на 4,6 % і становила 373 809 одиниці. Найбільше скорочення цього показника спостерігається у 2014 році порівняно з 2010 роком: кількість малих підприємств у 2014 році зменшилася на 9,1 %. Таке зменшення відбулося внаслідок нестабільної політичної та економічної ситуації в країні.

Суттєвий вплив на рівень соціально-економічного розвитку країни має показник, не кількості суб'єктів малого бізнесу, а їх результативності, тобто ефективності — обсягу реалізованої продукції.

Обсяги реалізованої продукції (товарів і послуг) у 2015 році порівняно з 2010 роком збільшилися на 64,9 % і становили 937 112, 8 млн грн.

У регіональному розрізі найменший обсяг реалізованої продукції спостерігається у Чернівецькій області (6931 млн грн). Максимальне значення цього показника спостерігається у м. Києві (289 741 млн грн), це обумовлено концентрацією ділової активності, що, в свою чергу, призводить до виникнення міжрегіональних відмінностей розвитку малого бізнесу.

Найменші значення показників і кількості найманих працівників спостерігається у північному регіоні. Така тенденція пояснюється наявністю меншої кількості населення порівняно з іншими регіонами, тому і робочих місць там менше.

В Україні переважають області з середнім рівнем обсягів реалізованої продукції від 5 до 15 млн грн (Волинська, Житомирська, Закарпатська, Івано-Франківська, Луганська, Рівненська, Сумська та інші області).

За підсумками 2015 року, у структурі національного підприємництва доля малих підприємств становила 95,5 %, середніх — 4,4 % і великих — 0,1 %.

У розподілі за видами економічної діяльності пріоритетними сферами діяльності суб'єктів малого бізнесу у 2015 році є оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів, питома вага яких від загального обсягу реалізованої продукції складає 49 %.

Комплексна оцінка розвитку малого підприємництва показала, що в 2014 р., за рейтингом інтегрального показника, на першому місці розмістилась Херсонська область (0,650), а на останньому — Луганська (0,411). В основному це пов'язано з тим, що питома вага обсягів реалізованої продукції (робіт, послуг) малими підприємствами в загальному обсязі реалізованої продукції суб'єктами підприємництва у Херсонській області найбільші, а також достатньо високий показник капіталовіддачі (12,1).

Самий високий рівень розвитку показників малого підприємництва в 2015 р. також спостерігається в Херсонській області (0,646), але порівняно з 2014 р. інтегральний показник зменшився на 0,66 %. А найнижчий — у Волинській області (0,405).

Утримати позицію лідера та збільшити інтегральний коефіцієнт на 5,3 % удалось Кіровоградській області. Херсонська область у 2015 році посідає перше місце за інтегральним показником розвитку малого бізнесу. Харківська область потрапила до групи середнього рівня розвитку малого підприємництва, знизився інтегральний показник на 3,3 %. Миколаївська область (зростання інтегрального показника на 0,3 %) та Одеська (на 4,7 %) з групи середнього рівня розвитку перемістилися до групи з високим рівнем розвитку малого підприємництва.

Національне підприємництво значно відстає від європейського стандарту не тільки за показником якості продукції, а й за його внеском у розвиток економіки за рівнем продуктивності праці, наявністю економічно доцільних створюваних робочих місць і соціальних гарантій.

З метою покращення стану малого бізнесу, як невід'ємного сегменту ринкової економіки, необхідне негайне впровадження виваженої регуляторної політики, усунення бар'єрів, з якими стикаються малі підприємства, та заохочення конкуренції. Без державно-правової політики становлення малого підприємництва неможливе, результативність його діяльності значно знижується, що негативно впливає як на економіку країни, так і регіонів.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Прокопчук І.М. Система показників для статистичного вивчення діяльності підприємств / І.М. Прокопчук // Статистика України. — 2011. — №2. — С. 43–46.
3. Умеров Р.Е. Особливості розвитку малого підприємництва в Україні / Р.Е. Умеров // Економіка та управління національним господарством. — 2012. — № 10(136). — С. 64–67.